

ingediend op **1692** (2022-2023) – Nr. 2
20 juni 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Maaïke De Vreese

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 99
van het decreet van 25 april 2014
betreffende de omgevingsvergunning
en van het decreet van 15 juli 2016
betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Documenten in het dossier:

1692 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Thijs Verbeurgt.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Context	4
2.	Wijzigingen	4
2.1.	Definitie kleinhandelsbedrijf	4
2.2.	Verfijning van de categorieën van kleinhandel	5
2.3.	Voorwaarden leden Comité voor Kleinhandel	6
2.4.	Vergunningsplicht bij opsplitsing	6
2.5.	Vervalregeling bij vergunningen.....	7
2.6.	Handhaving door de gemeenten	7
2.7.	Conclusie	7
II.	Algemene bespreking	7
1.	Tussenkomen van de leden	7
2.	Antwoord van de minister	10
III.	Artikelsgewijze bespreking	11
IV.	Eindstemming	11
	Gebruikte afkortingen	12
	Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie besprak op 8 juni 2023 het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 99 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid.

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, licht het ontwerp van decreet toe. De minister is tevreden de wijzigingen van het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid te kunnen voorleggen aan het Vlaams Parlement. De positie van de lokale handel is een belangrijke prioriteit uit de beleidsnota Economie, Wetenschap en Innovatie 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 126/1). De voorgestelde aanpassingen dragen bij aan kernversterking en geven het lokale ondernemerschap kansen, onder meer door de lokale besturen betere hefboomen te geven om een kernversterkend beleid vorm te geven.

1. Context

De wijzigingen passen in de beleidsdoelstellingen die zijn opgenomen in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 4 september 2020 met de titel 'Plan van aanpak Bedrijvige Kern – Werk aan de Winkel'. Naast het stimuleren van innovatie in de sector en de uitbouw van een flankerend beleid waren in het plan van aanpak ook een evaluatie en bijsturing van het regelgevend kader opgenomen.

Voorafgaand aan de goedkeuring van het ontwerp van decreet werd een participatietraject opgezet met de bedoeling het huidige decreet te evalueren. De lokale besturen werden online bevraagd over het gebruik van het instrumentarium en de nood aan bijkomende ondersteuning. Concrete voorstellen tot aanpassing van het decreet werden diepgaander besproken met steden en gemeenten op regionale en thematische overlegtafels die in samenwerking met de VVSG werden georganiseerd. Ook binnen het opgezette stakeholdersplatform werden de wijzigingen besproken met UNIZO, Comeos, VVSG en de provincies.

De minister verwijst verder naar de resolutie over een kernversterkend handelsbeleid in Vlaanderen, die op 12 mei 2021 door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 704/3).

2. Wijzigingen

De wijzigingen betreffen:

- een aanpassing van de definities van handelsgeheel en kleinhandelsbedrijf;
- een verfijning van de categorieën van kleinhandel;
- de toevoeging van voorwaarden voor de leden van het comité;
- het vergunningsplichtig maken van de opsplitsing van kleinhandelszaken;
- de aanpassing van de vervalregeling aan gedeeltelijke ontwikkeling en ingebruikname;
- de handhaving.

2.1. Definitie kleinhandelsbedrijf

Naast de definitie van handelsgeheel wordt de definitie van kleinhandelsbedrijf gewijzigd. De huidige definitie van kleinhandelsbedrijf luidt als volgt: "Een distributie-eenheid waarvan de activiteit bestaat uit het te koop aanbieden of wederverkopen

van goederen aan consumenten, zonder die goederen andere behandelingen te laten ondergaan dan de behandelingen die in de handel gebruikelijk zijn.”

In sommige gevallen is het onduidelijk of een bepaalde zaak al dan niet onder de wetgeving valt. Het gaat dan voornamelijk over mengvormen, zoals kleinhandel naast de (hoofd)functie horeca of groothandel, die in een innovatief detailhandelsweefsel meer en meer voorkomen. De definitie wordt daarom aangescherpt. Door de toevoeging van “volledig of gedeeltelijk” is het duidelijker dat ook gemengde concepten met kleinhandel onder de wetgeving vallen. Door het schrappen van de zinsnede “zonder die goederen andere behandelingen te laten ondergaan dan de behandelingen die in de handel gebruikelijk zijn” wordt duidelijk dat ook productiebedrijven die een verkoopruimte voor consumenten hebben waar ze hun zelf vervaardigde producten verkopen, onder de definitie vallen.

Bij een gemengd concept waarbij de ruimte volledig toegankelijk is voor consumenten, moet de volledige toegankelijke oppervlakte vergund worden als kleinhandelsbedrijf voor zover er ook goederen te koop worden aangeboden. De ruimte die toegankelijk is maar waar geen goederen worden aangeboden, valt niet onder de netto handelsoppervlakte. Toonzalen waar bijvoorbeeld auto's te koop worden aangeboden vallen onder de netto handelsoppervlakte. Dat is ook al het geval in de huidige definitie. De toevoeging “geheel of gedeeltelijk” is dus een verduidelijking.

Afhaalpunten of zogenaamde ‘dark stores’ vallen onder de definitie van een kleinhandelsbedrijf. Zij vallen echter zo goed als nooit onder de vergunningsplicht aangezien ze niet of slechts voor een zeer beperkte oppervlakte toegankelijk zijn voor het publiek.

2.2. Verfijning van de categorieën van kleinhandel

Opsplitsing van de vierde categorie

De tweede groep aanpassingen betreft de verfijning van de categorieën voor handelsgoederen. De vierde categorie van kleinhandel (verkoop van andere producten) werd te ruim bevonden omdat wijzigingen binnen die categorie een andere impact hebben op de doelstellingen van het decreet. Wijzigingen tussen de categorieën van kleinhandel van meer dan 10 procent of 300 vierkante meter zijn vergunningsplichtig.

De categorieën van kleinhandel worden ook gebruikt op planniveau. In de ruimtelijke uitvoeringsplannen of stedenbouwkundige verordeningen kunnen voorschriften opgenomen worden met betrekking tot de categorieën van kleinhandel. Daarom wordt ervoor gekozen om de vierde categorie verder op te delen in drie verschillende types van goederen:

- verkoop van vervoers- en transportmiddelen;
- verkoop van volumineuze goederen;
- verkoop van niet-volumineuze goederen.

Een goed wordt als volumineus beschouwd als de handelaar veel ruimte nodig heeft om het tentoon te stellen in de winkel. Als de som van de hoogte, de breedte en de diepte 2,5 meter of meer bedraagt, wordt ervan uitgegaan dat het goed volumineus is. Een kleinhandelsbedrijf waarvan het assortiment voornamelijk artikelen omvat van die grootte zal in veel gevallen een grotere netto verkoopoppervlakte nodig hebben dan een winkel met voornamelijk kleinere artikelen. Voorbeelden van volumineuze goederen zijn grotere meubels en elektrotoestellen zoals televisietoestellen en koelkasten.

Binnen de bestaande categorieën die afzonderlijk blijven bestaan – met name 1° verkoop van voeding, 2° verkoop van goederen voor persoonsuitrusting en 3° verkoop van planten, bloemen en goederen voor land- en tuinbouw – zijn er, vooral in de derde categorie, ook producten die volumineus zijn, maar die blijven ingedeeld in de eigen categorie.

Categorieën van kleinhandel

Een handelszaak kan altijd producten van verschillende categorieën verkopen, zoals bijvoorbeeld winkels voor wooninrichting of tuincentra doen. De verhouding in vloeroppervlakte wordt dan opgenomen in de vergunning. Zoals bepaald in artikel 11 van het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid moet een vergunning aangevraagd worden als de categorieën binnen een kleinhandelsbedrijf wijzigen voor 10 procent of meer van de netto handelsoppervlakte.

Afhankelijk van die verhoudingen komt men dus tot een andere type winkel met een verschillende impact op de doelstellingen van het integraal handelsvestigingsbeleid. In visie- en plandocumenten kan ingegaan worden op verhoudingen van de verschillende categorieën van kleinhandel. Samen met de netto handelsoppervlakte kan er op die manier beter aangegeven worden welke types van winkel op een bepaalde locatie ingepast kunnen worden en welke er niet op hun plaats zijn.

Er is in een overgangsregeling voorzien. Handelaars met een vergunning voor de huidige ruime vierde categorie 'verkoop van andere producten' kunnen met die vergunning verder. Hun aanbod wordt op de datum van inwerkingtreding van artikel 4 van dit wijzigingsdecreet wel van rechtswege toegewezen aan de categorie waaronder de door hen verkochte goederen vallen.

2.3. Voorwaarden leden Comité voor Kleinhandel

Bij de wijziging van het decreet moest ook rekening worden gehouden met een arrest van het Hof van Justitie over de samenstelling van het Comité voor Kleinhandel. Volgens het oordeel van het Hof mogen er geen leden in zetelen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen in het betreffende 'verzorgingsgebied'. De huidige samenstelling van het Comité voor Kleinhandel botst volgens de minister niet met het arrest. Maar toch is ervoor gekozen om expliciet op te nemen dat vertegenwoordigers in het comité binnen hun organisatie een algemene functie hebben of actief zijn op interprofessioneel vlak of voor het hele Vlaamse Gewest.

2.4. Vergunningsplicht bij opsplitsing

De opsplitsing van grotere handelszaken, bijvoorbeeld een meubelwinkel, in een aantal kleinere handelseenheden is momenteel niet vergunningsplichtig. Maar het zijn net die ontwikkelingen die een grote impact kunnen hebben op de mobiliteitsgeneratie en op de complementariteit met de kern. Kleinere handelszaken die perfect in het centrum zouden passen vinden op die manier goedkope, met de auto bereikbare locaties waar ze zich samen met andere winkels kunnen vestigen. Dat mechanisme ondergraaft echter de doelstelling van kernversterking. Door grotere panden, die bijvoorbeeld langs steenwegen liggen, te verkleinen door opsplitsing slinkt het aanbod voor grote oppervlakten en moet er elders nieuwe ruimte worden aangesneden.

Er komt dus een bijkomende vergunningsplicht bij opsplitsing van kleinhandelszaken die onder het toepassingsgebied van de vergunning voor kleinhandelsactiviteiten vallen, met name vanaf een netto handelsoppervlakte van 400 vierkante meter. De vergunningsplicht zal ook gelden wanneer de grote handelszaak wordt opgesplitst in een kleinere handelszaak en een eenheid voor een andere functie.

2.5. Vervalregeling bij vergunningen

De huidige vervalregeling waarbij een vergunning vervalt na vijf jaar zonder uitbating van de handelszaak is niet waterdicht bij handelsgehelen die gedeeltelijk ingevuld werden in die periode van vijf jaar. Het is in de huidige regelgeving niet duidelijk of de vergunning dan vervalt voor alle eenheden of alleen voor de eenheden die nog niet ingevuld of opgebouwd werden.

De vervalregeling in het decreet betreffende de omgevingsvergunning is ook onvoldoende afgestemd op het aspect van kleinhandelsactiviteiten. De aanpassing van de vervalregeling bepaalt dat alleen de vergunde oppervlakte die na vijf jaar niet is ingenomen door de geplande kleinhandelsactiviteiten vervalt als een deel van de vergunde oppervlakte voor kleinhandelsactiviteiten al wel werd ingenomen.

2.6. Handhaving door de gemeenten

Tot op heden wordt de vergunningspraktijk voor kleinhandelsactiviteiten nauwelijks gehandhaafd. Uit de bevraging van de gemeenten in het kader van de evaluatie van het decreet blijkt dat 49 procent van de lokale besturen meer aan handhaving zou doen dan nu het geval is. De VVSG vroeg om de bevoegdheid voor handhaving bij de gemeenten te leggen.

In het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid wordt daarom opgenomen dat de personeelsleden van de gemeente die daartoe worden aangewezen door het college van burgemeester en schepenen kunnen optreden als toezichthouders.

2.7. Conclusie

De minister besluit dat hij – na de evaluatie van het huidige decreet, na goed overleg met alle stakeholders en rekening houdend met de aanbevelingen van deze commissie – een gedragen voorstel van aanpassing van het decreet kan voorleggen. Het doel is een stap voorwaarts te zetten om kernversterking te faciliteren en een bloeiend lokaal handelsweefsel aan te moedigen.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt vindt dat het ontwerp van decreet een goede verbetering is van het bestaande regelgevende kader. De minister verwees naar het raadplegen van de stakeholders. Hebben die ook op de uiteindelijke tekst kunnen reageren of zijn ze alleen in de voorbereidende fase geconsulteerd? Zijn de stakeholders het nu dan volmondig eens met de voorgestelde aanpassingen?

Tussenkomen van Björn Rzoska

Björn Rzoska zegt dat ook de Groenfractie akkoord gaat met de voorgestelde wijzigingen. Het is een goede zaak dat een stap voorwaarts wordt gezet in het handelsvestigingsbeleid. De vraag is wel of wat nu wordt voorgesteld voldoende zal zijn om een kentering teweeg te brengen. De fractie meent dat een nog meer sturend beleid van de lokale overheid nodig is. De lokale besturen zijn niet allemaal slagkrachtig genoeg om een trend die zich al langer doorzet, te keren. Ook volgens de SARO zijn naast de voorliggende aanpassingen van de regelgeving bijkomende initiatieven noodzakelijk om effectief een winkelshift te realiseren.

De Groenfractie steunt een aantal lopende initiatieven zoals De Vitrine en De Kernmeesters. Die zijn nodig maar ook vrijblijvend. Er kan nog meer ondersteuning komen voor lokale besturen in hun planbeleid, bijvoorbeeld op het juridische vlak bij het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De negatieve trends op het vlak van handelsvestigingen zijn volgens het lid nog altijd even problematisch als bij de inwerkingtreding van het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid. De percentages van leegstand van panden in kernen en in hoofdwinkelgebieden variëren tussen de 11 en de 18 procent. In 2019 openden nieuwe baanwinkels voor een oppervlakte van maar liefst 220.000 vierkante meter. Dat haalt natuurlijk de kernversterking onderuit. Is de minister overtuigd dat de wijzigingen die nu voorliggen daar een voldoende antwoord op bieden?

Lokale besturen hebben volgens het lid nood aan een heel duidelijk Vlaams kader. Sommige hebben onvoldoende slagkracht om de grote trends te keren. Hoe ver staat het Vlaams beleidskader voor detailhandel? Zeven jaar nadat de decretale grondslag werd gelegd, is die essentiële schakel nog altijd in onderzoek.

Een planmatige aanpak is de meest effectieve. Het opmaken van RUP's brengt grote uitdagingen mee. Welke ondersteuning biedt de Vlaamse overheid hiervoor aan de lokale besturen? Of is er voor andere overheden een rol weggelegd, bijvoorbeeld de provincies?

Sinds januari 2023 staat het platform van De Vitrine online. Op de website, gefinancierd met relancemiddelen, kunnen ervaringen rond bedrijvige kernen worden gedeeld. Vinden steden en gemeenten hun weg naar dat platform?

Tussen midden maart en midden april 2023 liep de VLAIO-oproep voor Kernmeesters. Het gaat om in totaal twaalf begeleidingstrajecten voor thema's die belangrijk zijn binnen het concept van de bedrijvige kern. Hoe was de respons op die oproep? Zijn er voldoende kandidaten om in die trajecten te stappen?

Welk vervolg komt er op de Profploegtrajecten? Lokale besturen waren vragende partij om een beroep te kunnen blijven doen op experts. Er zou tegen maart 2023 ook een handboek worden opgemaakt. Hoe ver staat dat?

Tot slot informeert Björn Rzoska of er ook een actualisering komt van de omzendbrief met een afwegingskader voor grootschalige detailhandel.

De Groenfractie heeft dus vragen maar zal het ontwerp van decreet goedkeuren.

Tussenkoms van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde stelt dat het handelsvestigingsbeleid een lange voorgeschiedenis kent. Hij herinnert aan de startnota 'Winkelen in Vlaanderen' die in 2010 door toenmalig minister-president Kris Peeters werd opgesteld. Sindsdien waren er andere initiatieven en vandaag wordt de ingeslagen weg verder bewandeld.

Het lid hoort andere commissieleden pleiten voor een meer sturende rol voor de Vlaamse overheid maar is zelf een andere mening toegedaan. Men moet de lokale besturen vertrouwen. Zij zijn het meest geschikt om het lokale handelsbeleid vorm te geven, in combinatie met het beleid voor mobiliteit, parkeergelegenheid, stadsindeling en grote infrastructuurwerken. Het zou nefast zijn als Vlaanderen heel sturend zou optreden en dwingende, eenvormige richtlijnen zou uitvaardigen. Het is een goede zaak dat het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid alleen de tools aanbiedt waarmee de lokale besturen zelf aan de slag kunnen.

Het ontwerp van decreet verduidelijkt een aantal van die instrumenten, onder meer door de definitie van kleinhandelsbedrijf aan te passen. Ook de opsplitsing van de huidige vierde categorie (verkoop van andere goederen) biedt de lokale besturen in de praktijk extra mogelijkheden.

Verder is het positief dat het ontwerp van decreet rekening houdt met de markt-realiteit waardoor ingespeeld kan worden op innovatie in de sector, zoals de nieuwe verkoopconcepten.

Maurits Vande Reyde besluit dat het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid wordt geüpdatet. Definities worden waar nodig verduidelijkt maar het decreet wordt niet te sturend of te stringent gemaakt waardoor lokale besturen nog zelf kunnen beslissen hoe ze de instrumenten zullen inzetten. Het lid is schepen van Lokale Economie van Diest, een stad met zowel grote als kleine winkels, in het centrum en de periferie. Hij wil het handelsvestigingsbeleid blijven gebruiken om alle vormen van ondernemen te ondersteunen, zonder bijvoorbeeld op te leggen hoeveel en welke supermarkten er mogen komen.

Tussenkoms van Leo Pieters

Leo Pieters zegt dat de Vlaams Belangfractie tevreden is met de aanpassingen in het ontwerp van decreet. De vaststelling blijft wel dat de Vlaamse overheid ermee mogelijkheden biedt aan de lokale besturen. Het is goed dat de verantwoordelijkheid bij de lokale besturen wordt gelegd maar die beschikken vaak niet over de juiste medewerkers. Er zijn veel vacatures bij de lokale administraties, ook voor vergunningverlenende functies. Zullen de lokale besturen alle aanvragen kunnen controleren?

De wijziging zal misschien voor de volgende tien jaar gelden maar aan de andere kant wijzigt de handel heel snel. De vierde categorie wordt opgesplitst maar voor veel wijzigingen van producten moet nog altijd een vergunning worden aangevraagd. Ook voor de handelaars is er dus extra administratieve last. Is het niet mogelijk daar flexibeler in te zijn?

Tussenkoms van Maaike De Vreese

Maaike De Vreese verwijst naar de eerdere conceptnota van de N-VA-fractie over kernversterking in de Vlaamse steden en gemeenten, waarover een hoorzitting werd georganiseerd (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 472/1-3). Die werkzaamheden hebben geleid tot de al vermelde resolutie van 12 mei 2021 over een kernversterkend handelsbeleid in Vlaanderen, waarin ook werd gevraagd om na te gaan hoe het regelgevende kader voor het integraal handelsvestigingsbeleid kan worden bijgestuurd. Daarbij was het uiteraard niet de bedoeling om bepaalde ondernemingen te viseren, wel om een gelijk speelveld voor alle ondernemers te creëren.

De lokale bestuurders krijgen instrumenten om daarmee aan de slag te gaan. Gezien de toenemende leegstand zijn de uitdagingen groot. Het is aan de steden en gemeenten om volop gebruik te maken van alle tools die er zijn. Het lid sluit zich aan bij de vragen van Björn Rzoska over De Vitrine en de Profploeg.

Aan het ontwerp van decreet ging een participatietraject vooraf met onder meer UNIZO, Comeos, VVSG en de Vereniging van de Vlaamse Provincies. De memorie van toelichting vermeldt dat maximaal rekening werd gehouden met hun inbreng. Kan de minister daar meer toelichting over geven? Op welke suggesties werd niet ingegaan?

Wat zal er door de wijzigingen echt veranderen in de praktijk? Zal de minister ze na verloop van tijd laten evalueren om na te gaan of het handelsvestigingsbeleid met die aanpassingen voldoende slagkrachtig is?

Wordt er nog een verder traject met de stakeholders gelopen voor het in de praktijk brengen van het ontwerp van decreet?

Heel wat steden en gemeenten zijn al aan de slag gegaan met de aangereikte instrumenten. Dat zijn de voorlopers en trendsetters. Hoe kunnen de steden en gemeenten die achterblijven worden bereikt en verder ondersteund? Hoe zal de minister de wijzigingen bekendmaken zodat de lokale besturen goed geïnformeerd zijn over de (nieuwe) mogelijkheden die het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid biedt? Hoe zal de minister hen stimuleren om actief na te denken over kernversterking?

De SARO en de SERV plaatsen vraagtekens bij de handhaving. Door de lokale autonomie kan die sterk verschillen van gemeente tot gemeente. De memorie van toelichting geeft aan dat opleiding, informatie-uitwisseling tussen de beleidsniveaus en monitoring de versnippering moet tegengaan. Dat hoeft inderdaad niet in het ontwerp van decreet te worden geregeld. Hoe zal de minister de handhaving verder opvolgen?

Maaïke De Vreese informeert tot slot hoe het gewijzigde decreet zal worden ingeschakeld in alle andere initiatieven voor kernversterking.

2. Antwoord van de minister

Minister *Jo Brouns* antwoordt eerst op de vragen over hoe de stakeholders, na het doorlopen van het participatietraject, tegenover de definitieve tekst staan. Het SERV-advies over het ontwerp van decreet was positief. Er waren wel opmerkingen over de vrijstelling van vergunning tot negentig dagen per jaar op locaties waar het niet verenigbaar is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften. Die vrijstelling ligt gevoelig.

Vervolgens was er de vraag of de lokale besturen sterk genoeg zijn en of ze voldoende ondersteuning krijgen. De minister antwoordt dat hij vertrouwen heeft in het lokale niveau, dat dicht bij de burger staat. Er is het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, en de lokale structuurplannen, opgesteld in overleg met de provincies, worden beleidsplannen. Volgens de minister is er nu op het terrein een cultuur gegroeid waarin de groei van het aantal baanwinkels niet langer wordt voortgezet en voor kernversterking wordt gekozen. Die keuze moet dan blijken uit het lokale ruimtelijke beleid, waarin de minister nog een rol ziet voor de provincies. Die nemen die rol ook op met onder meer de detailhandelscoaches.

Bij de Profploeg gaat het om Vlaamse deskundigen die met hun expertise de lokale besturen bijstaan bij het uittekenen van het lokale integrale handelsvestigingsbeleid. Er wordt dus al heel wat ondersteuning geboden.

Het huidige decreet heeft al bijgedragen tot een betere integratie van de diensten voor lokale economie en ruimtelijke ordening in de steden en gemeenten. De minister meent dat de voorgestelde aanpassingen afdoende zijn om de verdere versnippering van het landschap tegen te gaan.

Worden de lokale besturen voldoende bereikt met platforms zoals De Vitrine? Op de regionale overlegtafels bleek inderdaad dat nog niet zoveel steden en gemeenten De Vitrine hadden bezocht. Het werd daar nog eens extra onder de aandacht gebracht. Vanaf juni 2023 worden elke maand de nieuwe berichten van De Vitrine opgenomen in de nieuwsbrief voor de lokale besturen.

Voor de ondersteuning van de lokale besturen wordt in samenwerking met de VVSG ook in een opleiding voorzien.

In het najaar van 2023 wordt ook nog geïnvesteerd in mobiliserende activiteiten om de VLAIO-initiatieven voor het handelsbeleid nog beter kenbaar maken bij de verschillende doelgroepen.

Ondertussen zijn de eerste resultaten van het onderzoek over detailhandel op bedrijventerreinen voorgesteld. Daarbij bleek dat de lokale toets nodig blijft en dat de lokale besturen geen voorstander zijn van een te stringent Vlaams kader. Het idee van een actualisering van de omzendbrief over grootschalige detailhandel werd op de overlegtafels wel positief onthaald. Het al dan niet goedkeuren van een beleidskader in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal bepalen hoe daarmee verder wordt gegaan.

De collectieve leertrajecten werden positief onthaald door de steden en gemeenten. Er zijn voldoende inschrijvingen voor de zes voorgestelde trajecten.

Het initiatief van de Profploeg loopt nog. Het zal later worden geëvalueerd en dan wordt bekeken of een voortzetting is aangewezen. Vanuit de ervaring met de lopende trajecten worden door de Profploeg zes zogenaamde Kernwijzers opgesteld. Dat zijn een soort van praktische handleidingen voor lokale besturen die gaan over mobiliteit, samenwerking, leegstand, etnisch ondernemerschap, beleving en identiteit. Wanneer die beschikbaar zijn, worden ze op de website van De Vitrine geplaatst.

Maurits Vande Reyde reageert op de opmerking van de minister over de baanwinkels. Een lokaal bestuur kan een beleid voeren waarbij een aantal activiteiten worden gegroepeerd in het centrum of daarbuiten. Dat betekent niet dat er geen goede ondernemers actief zouden zijn langs een baan. Het is niet de ligging die bepaalt of een zaak nog past in de traditie van winkelend Vlaanderen. De lokale besturen moeten er volgens het lid zijn voor alle ondernemers.

Minister *Jo Brouns* erkent dat de baanwinkels een plaats hebben in Vlaanderen. Het is wel niet langer de bedoeling verdere versnippering en 'verlinting' van de open ruimte te ondersteunen. De opvulregel heeft nog een zekere logica maar over alle ideologische grenzen heen evolueert het ruimtelijke beleid toch naar de versterking van de kern en zuinig ruimtegebruik. Dat betekent niet dat de baanwinkels minderwaardig zouden zijn.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 9 worden aangenomen met 14 stemmen.

IV. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 14 stemmen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Maaïke DE VREESE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Comeos	Belgische federatie van de handel en diensten
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten